

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 43. szám

Ára: 50 fillér

Csütörtök, 1963. február 21.

Irak „pozitív szerepre”
törekszik

A mi
jelöltjeink | Diáksapka

Szabályozzák
a ktsz szolgáltatások árait

A Szovjetunió megnemtámadási szerződés megkötését javasolja

A leszerelési értekezlet századik ülése Genfben

Megbénult az angolszász diplomáciai gondolkodás — ez a vélemény alakult ki a szerdai tárgyalónap végeztével a genfi ENSZ-palotában, különösen amikor ismertetésé vált, hogy

a Szovjetunió újabb kezdeményező lépést tett a leszerelési tárgyalásokon: megnemtámadási szerződés megkötését javasolta a NATO és a Varsói Szerződés országai között.

A 18 hatalmi leszerelési bizottság több mint háromórás szerdai ülése ismét világosan megmutatott három irányzatot: a szocialista országoknak a feszültség enyhítésére, az egyetemes leszerelés megvalósítására irányuló és konkrét javaslatokban testet öltő törekvését, a semleges országoknak azt a szándékát, hogy korlátozott jelentőségű közvetítő indítványokkal segítsék elő a meg egyezést az atomfegyver-kísérletek betiltására, végül a NATO-hatalmak merev, hidegháborús vonalát, jóllehet

a szerdai nyugat-európai lapok többsége az AFP washingtoni jelentése alapján már beharangozott bizonyos várható amerikai engedményeket.

Az elsők felszólaló Foster amerikai küldött és az angol Godber, aki a szerdai ülés utolsó szónoka volt, egyaránt vádaskodó hangnemű beszédet mondott, de Foster kijelentette, hogy az Egyesült Államok kész

»minden fontosabb kérdéssel adok-veszek alapon tárgyalni«

új lehetőségekről. Megfigyelők egyetértettek abban, hogy ez a helyszíni ellenőrzések számára is vonatkozik, s itt nyolcnál kevesebb ellenőrzés elfogadására történt célzás. E két felszólalás igen sötét keretet adott volna az ülésnek, ha három semleges küldöttségvezetőn kívül nem mond beszédet Kuznyecov, a szovjet küldöttség vezetője.

Kuznyecov hangsúlyozta, hogy a szovjet küldöttség a legutóbbi események elemzése alapján javasolta a külföldi stratégiai támaszpontok megszüntetését.

Az a helyzet alakult ki ugyanis, hogy míg a Szovjetunió saját területén helyezi el a stratégiai atomfegyvereket, addig a hasonló jellegű amerikai fegyverek zöme az Egyesült Államok határain kívül található.

Az amerikaiak maguk beismerték, hogy több mint kétezer különböző rendeltetésű katonai támaszpontjuk van külföldön.

Ezek földrajzi elhelyezése önmagában is sokat mondó — állapította meg Kuznyecov.

Az amerikai támaszpontok két gigászi stratégiai fél-

körbe fogják délről és északról a Szovjetuniót, valamint a többi európai és ázsiai szocialista országot. E támaszpontok veszélyeit azok az országok is felismerték már, melyek területüket ilyen célokra rendelkezésre bocsátották. Az angolok világosan látják, hogy a Holy Loch-i támaszpont egy cseppet sem növelte a szigetország biztonságát. Kuznyecov ezután a jőzőn belátás példaként említette Iránt, amely kötelezte magát, hogy nem tűr meg területén idegen támaszpontot.

A Varsói Szerződés és a NATO-államok közti megnemtámadási szerződésre vonatkozó javaslatot terjesztette ezután elő a szovjet külügyminiszter-helyettes. Elmondotta, hogy e szerződés gondolatát a szocialista országokon kívül Brazília, az EAK, Nigéria és Etiópia is támogatta. Sőt, Kennedy elnök is kijelentette 1962. október 27-én, hogy kész megvitatni a két katonai-politikai csoport közötti feszültség csökkentésének ilyen útjait.

A tervezet a következő pontokat tartalmazza:

1. A Varsói Szerződés és a NATO tagállamai ünnepélyesen megfogadják, hogy tartózkodnak a katonai erőszak alkalmazásától, illetve az ilyen erőszakkal való fenyegetéstől mind egymással szemben, mind általában.

2. Összes vitás kérdéseiket kizárólag békés úton, tárgyalásokkal oldják meg.

3. Vitás esetekben tanácskoznak egymással a szükséges teendőkről.

4. A megnemtámadási szerződés mindaddig érvényben marad, ameddig a Varsói Szerződés, illetve az Északatlanti Szerződés fennáll.

5. A szerződést ratifikálni kell és a ratifikációs okmányokat az ENSZ főtitkárnál kell letétbe helyezni.

A leszerelési értekezlet szerdai ülésén felszólalt három semleges ország — India, Svédország és Etiópia — képviselője. Mindhárman az atomfegyver-kísérletek, illetve a helyszíni ellenőrzés kérdésével foglalkoztak. Lall indiai küldött azt javasolta, hogy

most állapodjanak meg a helyszíni kiszállások valamilyen kompromisszumos számában.

egy év múlva pedig módosítsák ezt a számot a szükségnek és a tapasztalatoknak megfelelően. Alemayehu etiópai küldött emellett foglalt állást, hogy most kössék meg a kísérleteket betiltó egyezményt minimum há-

rom helyszíni kiszállás biztosításával, majd

esetenként vizsgálják meg egy-egy kiszállás szükségességét maximum évi nyolc helyszíni ellenőrzéssig.

A semleges felszólalók támogatták azt az elvet, hogy először jöjjön létre politikai megegyezés és azután döntsék el a technikai részletkérdéseket.

A genfi leszerelési értekezlet szerdai, 100. ülésén összesen hat beszéd hangzott el. Csütörtökön a küldöttségek nem hivatalos, zárt megbeszélést tartanak, amelyről semmiféle tájékoztatást nem adnak. A következő rendes ülés pénteken délelőtt lesz.

Ülést tartott az Elnöki Tanács

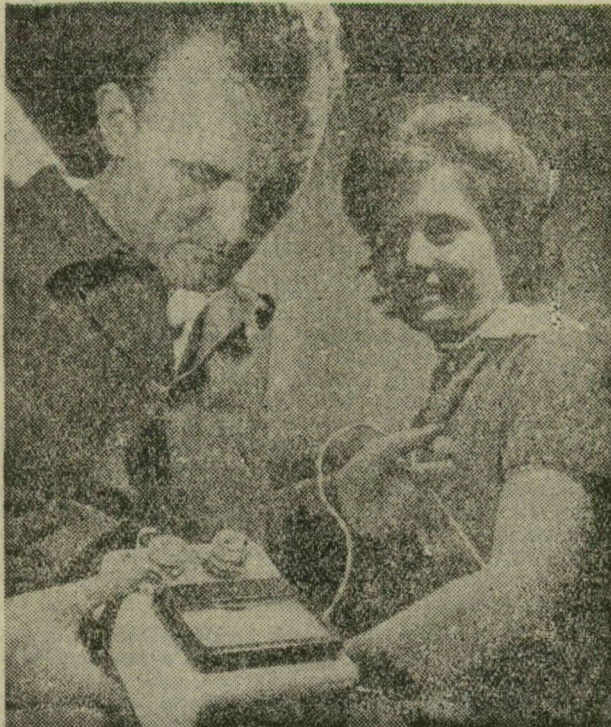
A Népköztársaság Elnöki Tanácsa szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen elfogadta és határozattá emelte Baranya megye területén 4. Somogy megye területén 3 közös községi tanács szervezésére tett javaslatot. Az ülésen a továbbiakban honosítási, visszahonosítási, valamint egyéb, folyamatban lévő ügyeket tárgyaltak.

Korom Mihály vezérőrnagy látogatása megyénkben

Korom Mihály vezérőrnagy, az MSZMP Központi Bizottságának póttagja, a Határőrség országos parancsnoka szerdán megyénkbe látogatott. Délelőtt felkereste az újszegedi Haladás Termelőszövetkezet vezetőit és tagjait, akikkel a közös gazdaság helyzetéről beszélgetett, majd megtekintette a gazdaságot. Megelégedéssel vette tudomásul a termelőszövetkezet eredményeit.

Délután Szegeden, a megyei tanácskóza nagyteremében egy gyűlésen vett részt, amelyen megjelent Bódi László országgyűlési képviselőjelölt is. Kelemen Miklós, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagja nyitotta meg a gyűlést, majd Korom Mihály elvtárs mondott beszédet. Este Korom elvtárs Mindszentre utazott, ahol az időszaki politikai feladatokról tartott tájékoztatót.

Segítség az orvostudománynak

A Fővárosi Finommechanikai Vállalatnál több érdekes ipari műszer és közhasználati cikk sorozatgyártását kezdtek meg. Ezek közül kiemelkedik a termisztoros hőmérő, amely az emberi test hőmérsékletét 0,5 Celsius-fok pontossággal 5-6 másodpercen belül kimutatja. Képviselet Roldéer Lajos, a vállalat technikusai ellenőrzik a termisztoros hőmérő működését

A SZEGEDI HÉVÍZ SORSA ÉS JÖVŐJE

Olaj, gáz, hévíz

Gyorsan kamatozó befektetés

A mi adottságaink

Miért késik a hasznosítás?

Az első intézkedések

Pillantás a jövőbe

módok kidolgozására. Egészségügyi és gazdaságossági okok miatt mind nagyobb a kisebb szennyezést okozó fűtőanyagok — olaj, gáz stb. —, valamint az energiát hordozó hévizek jövője.

Egy kút megfúrása közel négy millió forintba kerül, egy ugyanolyan fűtési kapacitású kazántelepre hétmilliót kell fordítani, s működéséhez évente ötszáz lakás fűtése esetén 300 vagon 4000 kalória fűtőértékű szén kell felhasználni. Ennek ára, felhasználási és szállítási költsége óriási megtakarítás egy kút esetében is, s méginkább érzékelhető a hévíz előnye, ha figyelembe vesszük, hogy beruházási költségei — komplex vízhasznosítás esetén — két-három esztendő alatt megtérülnek.

Szeged nagyon szerencsés, mert a kutatók és szakemberek véleménye szerint igen gazdag geotermikus energiában, s ezt bizonyítja az újszegedi kút is, mely 1900 méter mélységből percenként 1500 liter 90 C-fokos vizet hoz fel, s naponta mintegy 1100 köbméter metángázt.

Több szakember, tudós nyilatkozott a szegedi hévíz értékéről és a benne rejlő lehetőségekről, és arról, hogy érdemes itt kísérletezni a komplex hasznosítással. Ehhez a város eddig is sok segítséget kapott az Országos Vízügyi Főigazgatóságtól és a MELYÉPTERV mérnökeiktől, tervezőitől.

Hogy miért tekintik kísérleti jellegűnek a szegedi hévíz hasznosítását, arra az az egyszerű magyarázat, hogy még sehol az országban nincs olyan hévízforrás, amelyet komplex módon, energiáját teljes mértékben kiaknáva működtetnének, tehát Szegeden tervezik ennek útját-módját megtalálni. Az újszegedi kút vizének és hőenergiájának teljes felhasználásához egész hasznosítási komplexumot kell kidolgozni — melyben az első igénybevétel, a fűtésen túl, benne lesz a mezőgazdasági, fűdőzési, gyógyászati és melegvíz-szolgáltatási program, de még a gáz kiválasztási és tüzelési módja is.

Miért nem hasznosították eddig az óz óta elfolyó forróvizet Újszegeden; s mi lesz ennek a sorsa, jövője?

Az előbbieken ismertetett hasznosítási terv elkészítése természetesen időt vesz igénybe, melynek kidolgozásához a feltört víz mennyiségének, összetételének és hőfokának ismerete hiányában nem lehetett és nem is volt szabad hozzáfogni. A vizsgálatok során kiderült, hogy a vízben többek között nagy

mennyiségű kalcium is van, aminek a lerakódási mértékét még tanulmányozni kell, hogy megállapítsák: beköthető-e a kút közvetlenül csővezetékbe, vagy hőcikcsrelő és ülepítő benrendezést kell építeni. Nem ismeretes még a kút biztonsága sem, vagyis az, hogy lehet-e rá nyugodtan építeni, befektetni, tartósan megmarad-e ez a vízhozam. Van-e lerakódás a cső belsejében és milyen mértékű, nem dugítja-e majd el? Miből származik a literenkénti 0,8 milligrammos vastartalom — mely a normálisnak háromszorosa! —, természetes tartalma-e a víznek, vagy a köpenycső anyagát oldja? Hogyan lehet kiválasztani a gázt a vízből? — ilyen és ehhez hasonló kérdések várnak megoldásra a gyakorlati hasznosítás előtt.

Elhangzottak elhamarkodott vélemények, de azt a kockázatot senki sem vállalhatja, hogy amíg ezekre a kérdésekre végleges válasz nincs, milliókat fektessenek be. Vagy itt van a fürdő. A metángázos vizet nem lehet a medencébe engedni, sem a fűtőhálózatba, mert — életveszélyes. Az öltözőkben a levegő 5 százalékos metángáz-tartalma esetén már légrobbanás veszélye fenyegetne, de a medencéből ellillo gáz is szerencsétlenséget okozna.

A meleg vizet tehát csak akkor lehet fűtésre, fürdőzésre és egyéb célokra felhasználni, ha ezektől az anyagoktól — gáz, vas, kalcium stb. — megtisztítják. Készül a tanulmányterv — és pedig soron kívül — a MELYÉPTERV-nél, s hogy milyen nagy fontosságot tulajdonítanak az ügynek, arra jellemző az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság és a Vízügyi Főigazgatóság segítő magatartása is. A tervezés költségeit — minthogy arra a tanácsnak nem is volt fedezete — az Országos Vízügyi Főigazgatóság magára vállalta, a tanulmánytervet pedig májusban átadják. A konkrét műszaki tervezés csak azután kezdődhet meg.

A víz közben folyik... Igen, sok víz elfolyik még addig, amíg okosan hasznunkra tudjuk fordítani. De mégsem annyi, mint most. A vízhozamot hamarosan csökkentik — huzamosabb időre —, s a végleges felhasználási mintegy percenkénti 5-600 literre szorítják vizet. Az így kifolyó vizet csővezetékben közvetlenül a Tisza árterületére vezetik, hogy ne gözöljön és ne terhelje a Torontál téri szivattyú-telepet.

A szegedi hévíz jövőjére is érnek az elképzelések. Az újszegedi kút vagy 4-500 lakás, vagy közintézmények fűtését, ugyanakkor hatalmas hajtatóházak üzemeltetését bírná el, de ellátna használati melegvízzel több ezer lakást is, továbbá gyógyfürdőt és uszodát — lépcsőzetes felhasználásban. Egy másik kutak a Vértanúk téren épülő lakótelep számára szeretnének megfúrni. Ezek a kutak útmutatást adnának a geotermikus energia jövőben mind kiterjedtebb hasznosításához, s ezeknek tapasztalatai alapján születhetne meg a komplex hasznosítás legcélszerűbb módja.

Kuznyecov vendégül látta az amerikai és angol küldöttség vezetőjét

Kuznyecov első külügyminiszter-helyettes, a tizennyolchatalmi leszerelési értekezleten résztvevő szovjet küldöttség vezetője szerdán ebéden látta vendégül William Foster-t és Joseph Godbert-ot, az amerikai, illetve az angol küldöttség vezetőjét.

Részt vett az ebéden a Genfben tartózkodó Humphrey amerikai demokratapárti szenátor is.

Foster a délutáni órákban repülőgépen Washingtonba utazott. Látogatását ugyan magánjellegűnek minősítik — egy doktori diplomát veszt —, hírvégnyökségi jelentések azonban rámutatnak, hogy washingtoni tartózkodása alatt feltétlenül alkalmas lesz beszámolni Kennedy elnöknek a genfi tárgyalások helyzetéről.

Foster vasárnap este érkezik vissza Genfben.